

Sota-arkeisto.

Vain virkapalveluksessa
käytettäväksi

Suomalainen Sotilaskäsikirja

Julaistu
Suomalaisen Sotilasjoukon
toimesta

1. Osa

000 00 37917

BERLIN 1917

ERNST SIEGFRIED MITTLER UND SOHN

Kuninkaallinen Hovikirjapaino

Kochstraße 68-71

YLEISESIKUNNAN
KIRJASTO

Vain virkapalveluksessa
käytettäväksi

Suomalainen Sotilaskäsikirja

Julaistu
Suomalaisen Sotilasjoukon
toimesta

---

1. Osa

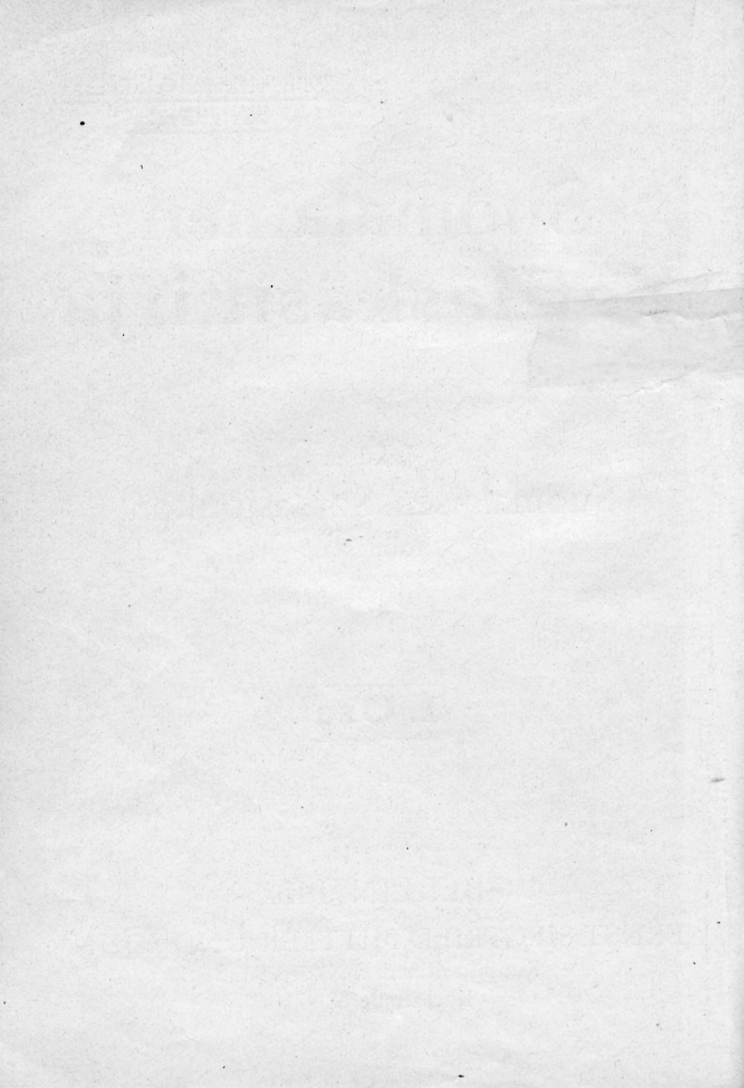

BERLIN 1917

ERNST SIEGFRIED MITTLER UND SOHN

Kuninkaallinen Hovikirjapaino

Kochstraße 68—71

Sisällysluettelo.

I. Yleistä.

	Sivu
1. Sotilassäädökset	1
Velvollisuutta ja sotillaallista järjestystä vastaan tehdyt rikokset	10
Kunniallinen käytös	14
Hyvä ja rehellinen toveruus	17
2. Esimiehet	19
Esimiesten jako	21
Esimiesten puhutteleminen	22
Käyttäytyminen esimiehiä kohtaan	22
3. Kunnianteko	25
Yksityinen mies	25
Suljetut osastot	28
4. Anomukset ja valittaminen	29
5. Komppania	31
Johtavia perusteita	31
Komppanianjohtaja	31
Komppanian kokoonpano	34
Joukkueenjohtaja	35
Komppanian vääpeli	35
Toimitusaliupseerit	44
Päivystävä aliupseeri	44
Varusaliupseeri	45

	Sivu
Varuskirjanpito	46
Asealiupseeri	47
Talousaliupseeri	52
Muonitusaliupseeri	52
Keittiöaliupseeri	53
Kenttäkeittiö	54
Kaasusuojelusaliupseeri	55
Korpraalikunnanjohtaja	55
6. Kasarmi- ja tupajärjestys	
Tuvanvanhin	56
Tupalpalvelus	58
7. Terveystenhoito	
8. Puku ja sen hoito	
Sääntöjen mukainen pukeutuminen ja varustautuminen	65
Sotavarusteiden järjestäminen laukkuun	67
Vaatteiden ja varusteiden puhdistus ja hoito	70
9. Garnisoonivahtipalvelus	
Vahtien esimiehet	76
Vartijan velvollisuudet	76
Vartijain kunnianosotukset	78
Kivääripartija	79
Vahtien asettamisesta	79
Vahtien vaihto ja jako	81
Vartioitten vaihto	84
Käyttäytyminen vahdissa	87
Partiot	88
Pidättämisestä	88
Miten pidättäminen tapahtuu	90
Aseiden käyttö	91

II. Harjoitus- ja aseoppi.

A. Jalkaväki.

1. Voimisteluohjesääntö		92
I. Yleistä		92
II. Vapaa- ja kivääriharjoitukset		93

	Sivu
A. Vapaaliikkeet ilman komentoa	93
B. Vapaaliikkeet komennon mukaan	95
C. Kivääriharjotukset	102
III. Telineharjotukset.	106
IV. Sovellettu voimistelu	106
V. Juoksut ja leikit	107

2. Kivääri 98 108

I. Rakenne	108
II. Käsittely	115
III. Hoito	117
Suojeluskeinoja vahingoittumista, ruostumista ja likaantumisista vastaan	118
Suojelusuohjeita ampumaharjoituksissa	119
Puhdistus	120
IV. Ampumavarat	123

3. Venäläinen kolmen linjan kivääri, malli 91 . 123

4. Jalkaväen harjotusohjesääntö . . . 125

Johdatus	125
--------------------	-----

I. Komppania.

A. Suljettu järjestys	129
1. Yksityisopetus	129
a. Harjotus ilman kivääriä	130
Perusasento	130
Marssi	130
Juoksu	133
Käännökset.	133
b. Kivääriharjotukset	134
Asento	134
Otteet	136
Pistimen kiinnitys ja tuppeenvienti	139
Lataaminen ja varmistaminen	140
Ampuma-asennot	141
Ampuminen	142
Marssi ja juoksu	145
Rynnäkö	146

	Sivu
2. Komppania	147
Järjestäytyminen	147
Ojennus. Tuntuma. Etumies	151
Käännökset ja otteet	155
Lataaminen ja ampuminen	156
Kiväärien yhteenpano	157
Marssi	157
Muodostelut ja kaarrot	159
Katkaisut	160
Eteenmarssit	161
Jonon muodostaminen	163
Kaarrot	163
Rynnäkkö	165
B. Avoin järjestys	166
1. Ampujan yksityisopetus	167
2. Ruotu ja ryhmä	170
3. Joukkue	172
Joukkueenjohtaja	172
Ampumuketjun muodostaminen	174
Ampumaketjun liikkeet ja asemanotto	177
Ampumalajit ja komennot	179
Tulen vaikutus	181
Tulen johto	182
Yhteenliittyminen. Kokoontuminen. Järjesty-	
minen	185
4. Komppania	187
Komppanianjohtaja	187
Varajoukko	189
Kokoontuminen	190
II. Pataljoona	191
III. Rykmentti ja prikaati	196
5. Ampumaoppi	197
Luodin rata	197
Sään vaikutukset ampumatuloksiin	200
Ampumasaavutukset	201
Yksityinen kivääri	201
Useiden kiväärien yhteisvaikutus	202
Kiväärin 98 ampumasaavutukset	205

	Sivu
6. Ampumaopetus	210
Yleistä	210
Opetus	210
Tähtääminen	212
Ampuma-asennot	218
Kouluampumaharjoituksesta	221
Ampumaradoista ja ampumajärjestyksestä	222
Kouluampuminen	222
Taistelunmukainen ampuminen	224
Opetuksen kulku	225
Tulien vaikutus ja johto	228
Suoritus	229
Ampumataulut	232
7. Etäisyyden arvioiminen	233
8. Jalkaväen opetus	234
Yleistä	234
Opetussuunnitelma viikkoihin jaettuna	238
Vapaajoukkojen harjoitus	259
B. Likitaisteluvälineet.	
1. Pistintaistelu	266
Kouluharjoitukset	266
Harjoitukset ilman vastustajaa	267
Harjoitukset vastustajan kanssa	270
Suositteluvia erikoisliikkeitä käsikähmässä vihollisen kanssa	271
2. Valopistooli	272
3. Käsigranaatti	273
Yleistä	273
Varsikäsigranaatti	274
Munakäsigranaatti	275
Käsigranaatin heiton yksityisopetus	276
Käsigranaatin heitto	277
Venäläinen käsigranaatti	279

	Sivu
4. Syöksyjoukot	280
Yleistä	280
Opetus	282
Vihollisen varustaman rakennuksen tai konekivääri-	
aseman valtaaminen	283
Hautojen vyöryttäminen	283
Liekkiruisku	285
Granaatinheittäjä	286
Miinanheittäjät	288
Miinoittaminen	292
Kaasuhyökkäys ja puolustautuminen sitä vas-	
taan	293

C. Ratsastusopetus.

1. Esihuomautus	297
2. Ratsastuskouluutus	298
3. Muutamien nimitysten selitys	298
4. Istumisasento. Käsi- ja ohjainasento. Apukeinot	299
5. Hevosen ohjaus radalle ja radalta pois	307
6. Ratsastusosasto ja sen pääasialliset liikkeet	308
7. Apukeinojen yhteisvaikutus ja käyttö	309
8. Yksinratsastus	318
9. Hyyt	318
10. Ratsastus luonnossa	320

D. Suksijoukot.

Yleistä	321
Varustus	325
Liikkeet suljetussa järjestyksessä	327
Liikkeet avoimessa järjestyksessä	329

E. Poron käyttäminen sotatarkoituksiin. 330